„ЗАСТАВА“ излази редовно:
средом, петком и недељом на целом табаку
а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин., на пола године 16 дин.,
на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 5. У Новом Саду у недељу 8. јануара 1889. ГОДИНА XXIV.

АДМИНИСТРАТОР — ВАСИЛИЈАН.

Званичне новине донеше именовање бачког епископа Василијана за администратора карловачке архиепископије и грчко источне српске митрополије. Обистинило се дакле оно, у што је било тешко веровати.

Ово именовање је огромној већини нашег народа двоструко противно. Јер наш би народ највољио, да је било: ни администратор, ни — Василијан.

По канонима администраторству у митрополији нема места, и оно се увукло по свој прилици нуждом, и то отуда, што у бурним, ратним временима није могло доћи увек до сабора, који би бирао нову црквену поглавицу. Има трагова, да је у прво време наш народ сам себи бирао администратора, а тек доцније прешло је то право на круну. Но од саборског устројства, од год. 1875. постала је та институција излишна. У саб. устројству предвиђено је ко замењује митрополитске дужности, те нема места нарочитом администратору.

И већ 1879. год. кад је Герман постао администратор (после пензионовања митрополита-патријарха Прокопија), саборски одбор је одмах ремонстровао против тога, наваћајући, да после саборског устројства нема томе места, но саборски одбор изјавио је, „да, бележећи то становиште, о стаља сабору, да у том питању своје одлуке донесе.“

Доцније, после смрти Прокопијеве, 1881. год. изашла је краљевска одлука, да Герман Авђелић до попуњења митрополитске столице и даље води администраторство. Према овом је саборски одбор изјавио, да он још увек стоји на оном становишту, које је год. 1879. у тој ствари заузео, и да оставља сабору, да у том питању своје одлуке донесе...

Сабор од 1885. год. у својој адреси осудио је горње администраторство као незаконити чин, а донашајући статут о избору митрополита протумачио је 9. тачку саборског устројства тако, да после смрти митрополита-патријарха његове дужности обавља најстарији епископ по посвећењу. Но као што је познато, овај статут није још потврђен.

Влада свој поступак брани тиме, што у саб. устројству није изрично наведено, да најстарији епископ обавља све дужности после смрти митрополита, него се то даје само извести из §. 9. где се вели, да је председник сабора најстарији епископ по посвећењу, ако је патријаршеска столица упражњена.

У мин. отпису од 9. јуна 1881. год. наводе се све дужности администратора, и тамо се признаје, да администратор не може председавати сабору. Влада је дакле волела да створи збрку, волела је да администратор, заменик митрополитов, ма и не буде председник сабору, волела је дакле и то, но да природно тумачи саборско устројство, те да председнику сабора, најстаријем епископу по посвећењу признаје и друга права замене. Овако сад имамо администратора митрополије, који не може да врши то администраторство у најкрупнијој ствари, у председништву сабора. Ово јасно сведочи, да влада још једнако тражи длаку у јајету, јасно сведочи, да је њој најмања празнина довољна, да каже: „мутно је, ја то друкчије тумачим“. — Међутим саборски одбор, па онда сабор мораће заузети положај према своме, те ми држимо, да смо са своје стране довољно у овом обележили своје становиште.

Сад да рекнемо реч две о личности администраторовој. Она је таква, да неће никога обрадовати. Епископ Василијан није се до сад показао ни мало пријатељ наше автономије. Па не само то. Да је тражио законитим путем промене автономије, ни по јада. Али он чак и ово, што је данас закон, није хтео поштовати ни изваћати, а то је крајност, тога нигде нема. Да наведемо само несазивање јепархијске скупштине. Какво поверење може имати народ у човеку, у епископу, који не испуњава своје обвезе и који је готов да изигра законска права народа, само ако зна, да му због тог власт неће ништа. Власт није хтела ништа, али народ то мора памтити.

Међутим, до данас су наши црквени великодостојници све и сва бацали на Германа. Сад ћемо видети, јел баш у свему био Герман онај зао дух? Видећемо, шта ће епископ Василијан сад радити? По досадањем судећи, не смемо очекивати никаква добра, ал искрено желимо, да се у тој својој претпоставци преваримо.

ПОЛИТИЧКА ИСТОРИЈА 1888. ГОДИНЕ.

II.

Три велике околности ипак спречише рат, који у мало што не плану. Од стране противника Германије, те су сметње биле: спрема Француске за светску изложбу и мирољубивост руске владе. Воља за „реванжом“ и тежња да се Елсас и Хотрингија поврати Француској, — живе још у садашњем колену француском, те ће то питање доћи на дневни ред пре или после и ако се Германија сама не одрече тих покрајина и не промени их за коју било француску насеобину, онда судар између Германије и Француске зависи само од времена. А при свем том, потвора је, када се за Французе каже, да су крвожедни. То бећење само себе побија, када се узме на ум: да је париска изложба повољни повод, да и најватренији патриоти угушују своју ратоборност.

Германска дипломација поред све своје хваљене вештине, направила је и за овај мах много грубих погрешака. У место да се користи мирним културним слављем, које Французи припремају, и да својим учешћем на изложби постави први камен за зближење духовних интереса обојих држава, Германија је глупо и упорно, као Китај, забранила својим грађанима свако учешће на изложби.

Упоредо са тим, испраћање силних шпијуна, грубо поступање германских пограничних власти, дреки, изазивајући тон германске званичне и полузваничне штампе — све је то као наперено нарочито да раздражи француско самољубље.

На срећу, Германија пропусти најзгоднији тренут за рат, те се сада може рећи, да је за сада рат много мање вероватан, но што је био вероватан пре годину дана, када се оно Германија као спремала за ратовање на пролеће. Ствар је у томе, што у сред спреме за одлучни нападај на оба фронта умре престарео, цар Вилхелм I., а са ступањем на престо Фридриха III., отпоче ових значајних 99 дана, који ће остати крупним словима забележени у историји. Тих 99 дана учиниће свету таку исту услугу, као и пређе поменуто мирољубије Француске и Русије. Обелоданив свету могућност опстанка не ове Германије, коју сада гледамо, не ратничке, изазивајуће, сплеткареће, већ културне Германије, која се поноси својом науком, филозофијом, уметношћу, цар Фридрих III., нанео је жестоки удар бизмарковој системи и у толико је задржао њене успехе, да је (скоро неизбежан) рат, сада постао — мало вероватан. И заиста положај свију европских држава од почетка 1888. године толико се изменуо, да је Германија, при садашњим условима, дошла у положај, да се једног прекрасног дана може видети — без и једног савезника. Мислити у таким приликама на рат, била би с њезине стране, — очевидна глупост!

Да прегледамо сада у брзо, како се поступно распадао знаменити „тројни савез,“ који се у почетку 1888. године истакао био, као плашило за све оне, који се не желеше приклонити пред пруском превлашћу.

12. марта по нов. кал. 1888. изашао је проглас цара Фридриха III. на народ, а у исти мах његово значајно писмо упућено на Бизмарка, које је садржавало тако рећи „profession de foi“ (назоре и начела) новога цара. Већ се из тога писма могла видети сва кратковидост оних публиста, који као на пр. у Енглеској сер Чарл Дилк, навешћаваше у то време, „да царовање слабо карактернога“, а уз то и готово умирућега цара, неће унети ништа новога ни у спољашњу; ни у унутрашњу политику Германије“...

У томе царскоме писму телесно боли, али духом бодри цар, говорио је, између осталога, ово: „Уставни и правни поредак царевине и пруског краљевства, ваља да буду пре свега утврђени у правима народа и поштовању његовом. Ваља, према томе, по могућству избегавати потресе, који се изазивају честим променама уређења и закона“.

Кад се узме, да је германски устав у суштини довољно либерални и да је назадњачки елеменат унешен у-њ тек са утврђењем неодговорне и безкрајне власти кнеза канцлера, онда и речима царевим једва да се може дати значај консервативни у оном смислу, у коме се обично разуме реч „консерватизам“. Познато је, да су све „измене“, које је чинио канцлер и његови помагачи, биле кобнога значаја, као на пр. закон о социјалистама. Консерватизам у смислу тачнога вршења устава био би за Германију огроман корак у напред. Али је цар у томе истом писму исказао

ЛИСТАК.

РАТАРИ ЂОРЂЕ ПАВЛОВ И СОСА ПАВЛОВА

народни добротвори.

Када је српски народ пре 200 година у великом броју прешао из своје старе домовине у ове крајеве, прво је гледао како ће очувати своју српску народност и православну веру. А тежећи за просветом наш сиромашни народ сразмерно поднео је највише жртава од свију народности у свој држави. То сведочи толики број наших вероисповедних школа, толики прилози из народа за нашу „Матицу“ и „нар. позориште“ и небројено много заклада за разноврсне штипендије, које су даровали Срби из свију сталежа, почињући од највећих црквених великодостојника, интелигенције, трговаца па до занатлија и ратара. Многи и многи српски родољуб неимајући од срца порода а видећи да му се приближује час смрти, сетио се и свога народа, па желећи унапредити народ и учврстити Српство оставио је на разне штипендије сиромашним синовима народа српског, да и они увмогу осетити благодат науке и моћ знања. Таки родољуби имадоше на уму, да ће ти сиромашни ђаци свршивши науке моћи тај дуг одужити према народу своме. И заиста, лепо је то, када човек живећи поштено и штедећи на измаку живота свога сети се и народа из кога је поникао, па остави имање своје, да се из њега користи и унапреди народ и синови његови. Па и ако се тим људима и не дижу увек споменици од скупоцена камена и не урезују им се имена златним словима, — тим људима диже народ споменик у срцу своме, имена тих родољуба дубоко урезује у душу своју, а таки споменици нису изложени бури и непогоди, зуб времена не поруши камен и не избрише слова, урезана не на камену већ у душу народа. Таки људи трају, док траје и народа.

Вел. Бечкерек, главно место торонталске међе, које је некада чисто српска варош била, може се подичити са више родољубивих људи.

Силне штипендије оставили су покојни Нестор Димитријевић трговац и Гаја Адамовић трговац. Адамовић је оставио још и за оснивање више девојачке школе у Бечкереку лепу кућу на боју (пату) у главној улици, једну кућу и магазу срп. вероисповедном школском фонду.

Супруга занатлије Л. Ранисављевића гђа Јулијана дала је цркви 3.000 фор.

Па и ратарски сталеж није остао постидан. Осим других различитих дарова од стране ратара, даровао је покојни Аврам Јелкић цркви 600 фор. и свотицу једну поклонио је срп. црк. пев. друштву.

Намера нам је овде, да прозборимо коју више о закладама покојних Ђорђа и Сосе Павлове, који оставише један део свога вредно и поштено стеченог имања — 9 јанаца добре орање земље — на штипендију, да се из прихода истог школује и потпомогне један Србин ђак бечкеречанин. По што о томе нигде још није било спомена, вредно је, да баш наша „Застава“ о томе донесе коју.

Ратар Ђорђе Павлов Станков родио се 1810 год. у В. Бечкереку у немачком предграђу, названом „шваба“, а умр'о је 22. августа 1867. год. Оцу му је било име Трива Станков а матери Јерина. Иза смрти својих родитеља Ђорђе је рано остао сироче, те га је одневговао тетак му ратар Зарија Павлов, те је Ђорђе касније променуо презиме очево Станков, и писао се Ђорђе Павлов, по тетковом презимену.

Ђорђева жена Соса родила се у В. Бечкереку 1807. год., а умрла 16. новембра 1879., дакле 5 година после мужа свога. Била је из фамилије Попове, и данас има у Бечкереку Попових кућа више.

Оно мало имања што су навон смрти оставили три четврти сесије стекли су са својих десет новата, радећи вредно и штедећи. Обоје беху мирољубиви људи, а о њином гостољубљу још се приповеда.

Још за живота свога чинили су по свом могућству добра и потпомагали сироте ученике. Обоје имали су у манастирској цркви столове и на да им је тако рећи једино њина кућа била у немачкој четврти вароши, славила је та кућа врсно име по 4—5 дана, где су били силни гости и отреситији људи наши, и где се саветовало и радило на нашим народним јавним стварима.

Једног празничног дана после службе, рече Ђорђе у цркви свештенику сада покојном Јовану Бакаловићу: „Сви су људи смртни, не зна се шта носи дан, шта ноћ. Својим трудом дошао сам до малог иметка, па правећи тестамент, по што сам се постарао за своје рођаке, одвојио сам 9 јанаца земље и намислио, да их оставим на какву добротворну цел, шта велиш на то оче?“

Свештеник га похвали и рече му, да је поље за корисно деланье за народ врло велико, и добро ће доћи свакој нашој просветној установи. Ту је — рече — школа па св. црква.

„Наша црква је обезбеђена новчано — рече Ђорђе, а ја немам од срца порода, па сам намислио, да то мало одвојено своје имановине оставим на сиромашну децу, која се школују. Сирота Српчад то су деца моја, за њих сам то наменио, а они после нека то одуже народу своме.“

Тако и би. Пред своју смрт оставио је Ђорђе у аманет бечкеречкој српској православној општини да она рукује његовом закладом која ће носити име: „Заклада Ђорђа и Сосе Павлових.“ Чист приход у износу 100 фор. да се годишње као припомоћ издаје једном сиромашном вредном ђаку, који похађа гимназију или препарандију или слуша више науке.

Све то пре четири године због неких незгода није ступила у живот ова заклада, него је чист приход од закладе узимала наша срп. црк. општина, а тек пре 4 године ступила је у живот, одговарајући правој вољи завештачевој. Први је уживао ту стипендију један слушалац филозофских наука у Пешти, а кад је исти захвалио на тој штипендији, добивши већу, онда је изабран син једног сиромашног ратара, препаранд у Сомбору, који и сада прима ту штипендију.

Ово је свакако леп знак, што се и наш ратарски сталеж толико заузима за народну просвету и лепо је схваћа. И ја држах да је ово добро, што у неколико речи подигох скроман споменик и изнесох на видик нашем народу, ратаре добротворе у народном листу „Застави.“ Хвљадили се таки Срби! **М. Л.***)

*) Овде изричем хвалу бечкеречком честитом учитељу г. Љуби Марковом, који ми је помогао тражити података у горњој ствари.

даље своју мисао потпуно јасно, када је написао ово: „У царевини ваља да се поштују уставна права свих савезних влада, онако исто, као и права „рајхстага“ и тражити тада и од поменутих влада и од „рајхстага“, да поштују права царева“. Рекав после тога, да војска и флота ваља да се очувају у свој својој сили, — па ни једном речју не напоменув потребу даљег оружања цар изјављује:

„Ја сам се решио, да управљам у царевини и у Прусији, савесно се придржавајући установа царевинскога и пруског устава“ Даље цар казује начело: „верске трпељивости“ и објављује, да је за оне мере, које су у стању подићи благостање свих друштвених сталежа“, ако ће бити и да је противник неограниченог мешања државног у економски живот друштва (приметка, која је непосредно наперена противу бизмарковског државног „социјализма“).“ Особиту пажњу обратише на себе у томе царскоме писму ове речи: „ја ћу бити задовољан, ако се о мојој влади могадне рећи, да је она била за мој народ добротворна, за моју земљу корисна, а за царевину благословена.“

Без обзира на краткоћу своје владе, Фридрих III. одржао је реч, у колико је то од њега зависило, јер борба са Бизмарковом кликом није била лака ствар. Но отпуштање Путкамера, министра унутрашњих, кога је народ мрзио, а који је био десна рука Бизмарку у делима унутрашње политике, показао је, шта би цар могао учинити, да је само бар још годину дана поживио. Но и сада се још познају трагови његовога уплива.

Након смрти Фридриха III. многи су мислили, да ће наступити потпуна реакција. Цар Вилхелм II. проглашио се већ првог дана свога царовања као „бранденбуршки војник“. Али је лако било увидети, да без обзира на то, што нови цар само у Бизмарка гледа и његовим животом живи, — да бизмаршки систем, никада већ више неће бити у оној сили, као за царевања Вилхелма I., када је Бизмарк собом представљао целу германску владу.

Светосавске беседе.

— Српска виша дев. школа у Панчеву приређује на св. Саву 14. јан. 1889. у дворани код „Трубача“ у корист својим сиромашним ученицама и своме фонду. „беседу са игранком“. Добровољни прилози примају се с особитом благодарношћу. — Распоред је овај: 1. „Песма св. Сави“ певају ученице. 2. Говор проф. Св. Дамјановића. 3. а) „Јутро“ б) „Волим“ певају ученице. 4. Декламује Кат. Мандрино учен. I. разреда. 5. „Српска песма“ свира на гласовиру Јулка Којић учен. II. разреда. 6. а) „Воћка“ б) „Тица“ певају ученице. 7. Декламује Милеса Суботић уч. III. разреда. 8. „Домородни гласи“ свира на гласовиру Софија Верига учен. III. разреда. 9. а) „Пролетна зора“ б) „У пролеће“ певају ученице. 10. Декламује Дар. Димитријевић учен. IV. разреда. 11. „Две српске песме“ свира на гласовиру Босиљка Апостоловић учен. III. разреда. 12. „Домовини“ певају ученице. Све песме у 2 гласа од М. Топаловића.

Вести из места и са стране.

Црногорске кнегињице Милица и Стана провешће зиму у Петрограду. Оне су тамо отишле на позив руског цара. Наш петроградски дописник јавља, да извесно очекују тамо и кнеза Николу, те ће онда бити прстен престолонаследника, са млађом кнегињицом Станом. Цео Петроград говори о томе. Кад се узме у обзир, како су дочекали црногорске кнегиње у Бечу; посетио их је цар, дао је част у њихову почаст и т. д., онда горњи глас постаје још вероватнији.

Чангови просе. „Буд. Хирлап“ доноси вест, да је земплинском комитату стигло једно 10—12 кола Чангова. Они су просили и тражили рада. Причају, да су јако пострадали и немају нигде ничега. Долазе из чанговске насеобине са доњег Дунава, где су се надали најбољему, па пропадоше, поред све обилате потпоре. Због тог криве елементарне незгоде.

Словени и Чивути у Бечу. Нема сумње, да се Словени у Бечу множе. Но од кад отворише на Фаворитнама чешку школу и дају још неке знаке живота о себи, почело се више о њима говорити но иначе. Нарочито је то употребила чивутска штампа, те дражи Немце, бечлије, противу Словена, као да су они читава опасност по „немачки Беч.“ На то је устао нов бечки лист „Deutsches Volksblatt“, те довикује: „Гледајте колико се намножише Чивути у Бечу! Има их 120.000; у њиховим је рукама берза, трговина, штампа, све, и опасност по Беч једино прети од њихове стране“. — И доиста је тако.

Предавање Холубово у Београду. Трећи дан Божића по подне, као што читамо у једним београдским новинама држао је познати путник Словен (Чех) др. Емило Холуб предавање о истраживањима и искуствима на његовом најновијем путовању по Африци. Предавање је отпочело тачно у 3 сата по подне. Пре но што је узео реч сам др. Холуб, проговорио је неколико уводних речи ректор вел. школе, г. Светомир Николајевић и на крају свога говора изразио наду, да ће ово предавање г. Холубово остати једна пријатна успомена за Београђане. После тога говорио је пуних два часа, ако не и јаче, сам г. др. Холуб. Предавање његово саслушано је с највећом пажњом од краја до краја. Све што се у једном кратком предавању може изнети о једној преважној научној експедицији, на којој су њени чланови имали да савлађују безброј природних и помесних незгода, све је то др. Холуб изложио у своме говору на веома занимљив и вешт начин. Без икаквог писаног говора, др. Холуб говорио је о своме путовању и својим пропаласцима у Африци тако тачно, као човек, који је у потпуној власти онога предмета о коме говори. Слушалаца је било преко 300.

☛ Због празника св. Богојављења и св. Јована изилази данашњи број нашега листа на по табака.

Трговина.

= **Нови Сад** 7. (19.) јануара. На будимпештанској житној јучерањој берзи, услед виших бележења цене пшници у Берлину термински су закључци са чврстом тенденцијом и живахнијим прометом обављени. Готова је пшница горе одржала своју досадању цену. Сва остала зрна на горњим пијацама су без промета а по старим ценама.

На нашој је пијаци сваб довоз и промет са раном. Цене су се одржале досадање осим пшенице сваком зрну, пшница је од два дана овамо изгубила 10—15 н. од досадање цене пошто су млинови јако умалили израду брашна. Цене су рани данас ове: Пшница новосадска и шајкашка 6 ф. 70—6 ф. 80 н. ванредно до 6 ф. 90 н. Наполица 5 ф. 70—80 н. Јечам 4 ф. 60 н. Зоб 4 ф. 70—80 н. Кукуруз некрљен 2 ф. 80—90 н. окрљен 3 ф. 90 н. Све од 100 кгр.

На свима нашим осталим пијацама је врло мало посла и промета, цене су свему досадање.

*

У **Будимпешти** 6. (18.) јануара. Пшенице задоста нуђено, добра је воља и за куповање, промет 25.000 м. ц. са ценом непромењеном. Плаћана пшница потиска тешка 81. 7 ф. 75 н. 80. 7 ф. 65 н. 79.5 7 ф. 65 н. 79. 7 ф. 60 н. 78.5 7 ф 55 н. Пештанска 79.4 7 ф. 55 н. Бајска 77.4 7 ф. 30 н. 77.3 7 ф. 30 н. Банатска 78. 7 ф. 30 н. Све на три месеца.

Раж 5 ф. 57½—5 ф. 70 н. Зоб 5 ф. 20 н., 5 ф. 25 н., 5 ф. 70 н. Све за готов новац.

Термини: Пшница за јесен 7 ф. 60—62 н., за пролеће пшница 7 ф. 46—47 н. Кукуруз за мајјуни 5 ф. 5—5 ф. 6 н. Зоб за пролеће 5 ф. 29—5 ф. 31 н.

*

У **Будимпешти**, 5. (17.) јануара. Марвени вашар. На вашару је било 2702 ком. рогате марве за кланицу и то: 1866 ком. волова угарских, 645 ком. угар. крава, 69 ком. српских волова, 54 ком. бивола и 68 ком. бикова. Услед јачег догона досадања цена је опала; 200—300 ком. остало непродано. Плаћани угарски волови творнички угојени 22—26 ф., угарски волови шталски бољи 22—24 ф., лошији 17—21 ф., краве 17—20 ф., биволи 15—17 ф., бикови 18—25 ф. од 100 кгр. све живи на меру. Плаћани волови на пар 160—300 ф., краве 120—170 ф. Теоци 10—18 ф. од ком. Јагњци 5—6 ф. од пара.

*

Течај златног и сребрног новца на пешт. берзи од 7. јануара.

4% угарска златна рента — — —	101·30
5% „ папирна „ — — —	93·50
Дукати — — — — — — —	5·63
Наполеондори (20 франака) — — —	9·52
Немачке држ. марке — — — —	59·10

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 7. јануара у вече.)

Будимпешта. Ректор универзитета забранио је ђацима, да држе збор у универзитетској згради. На том збору хтели су ђаци да устану против оног дела обранбеног закона, који отежава ђацима војену службу. Ректор је забранио збор, што би ђаци и друге ствари додиривали, који се налазе у основи тог закона.

Загреб. Подградоначелник Калабар убио се јуче из пиштоља. Против Калабара поведена је била истрага да је проневерио новац и да је фалзификовао менице.

Оглас.

У смислу 16-ог §. XLIV. зак. чл. од год. 1883. о руковању пореза овим се обзнањује, да се са потврдном клаузулом сомборског кр. порезног надзорништва снабдевени овогодишњи порез од заслужбе I. и II. класе пописни и разрезни списци на 8 дана и то од 18. до 26. о. м. код подписаног звања на општи углед стављају.

Рекурзи односно истих пореза имају се поднети вар. магистрату, и то:

а.) оних, на које је већ и прошле године у дотичном разрезном списку поменута врста порезе разрезана била, за 15 дана од дана изложбе списка;

б.) оних пак, на које се у разрезном списку поменута врста порезе ове године први пут порезује, за 15 дана од уписа исте порезе у порезну књижицу. —

Порезно звање сл. кр. вароши Новог Сада 17. јануара 1889. год.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА
„I. СЕНТОМАШКЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА УЗАЈАМНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ“
ЗА ГОДИНУ 1888.

ИМАЊЕ.	фор.	нов.	ДУГ.	фор.	нов.
Рачуну благајнице — — — —	2660	52	Од рачуна улога — — — — —	50792	69
Рачуну прима менице — — — —	19136	—	Од рачуна честица — — — —	20100	40
Рачуну обвезница — — — —	49528	—	Од рачуна пристојбе на кам. улога —	48	06
Рачуну предујмова — — — —	5173	30	Од рачуна резервног фонда — — —	526	54
Рачуну заосталих камата — — —	150	31	Од рачуна биљеговине — — — —	16	20
			Од рачуна у напред узете камате —	1061	16
			Салдо као чиста добит — — —	4103	08
	76648	13		76648	13

Рачун губитка и добитка.

ГУБИТАК.	фор.	нов.	ДОБИТАК.	фор.	нов.
Рачуну камате на улоге — — —	2762	19	Од рачуна камате — — — — —	8770	69
Рачуну задружних трошкова — —	1336	44	Од рачуна преписа — — — —	30	84
Рачуну државне порезе — — —	422	74	Од рачуна уписница — — — —	46	96
Рачуну резервног фонда — — —	526	54	Од рачуна закашњине — — — —	468	47
Рачуну честичарске биљеговине —	148	96			
Рачуну преписне биљеговине — —	17	01			
Салдо као чиста добит — — —	4103	08			
	9316	96		9316	96

Сентомаш, 31. децембра 1888.

За књиговодство: **Мата Продановић** с. р. књиговођа.
За благајницу: **Милутин Везилић** с. р. благајник.
За управу: **Ђорђе Р. Стефановић** с. р. управитељ.

На основу 195. §. трг. законика прегледано, са главним и споредним књигама сравњено и за добро пронађено.

Сентомаш 4. (16.) јануара 1889.

Совра Дињашки с. р. председник надзорног одбора. **Сима Алексијевић** с. р. **Лазар Тр. Кађански** с. р. **Вондра Ференц** с. р. надзорници.

ПОЗИВ
у свечану седницу књижевног одељења „МАТИЦЕ СРПСКЕ.“

Позивају се сва г. г. чланови књижевног одељења, чланови „Матице Српске“ и сва остала поштована публика, да изволе доћи у свечану седницу књижевног одељења, која ће бити о св. Сави 14. (26.) јануара о. г. у дворани матичиној у 3 ½ сата после подне.

У тој свечаној седници говориће ови чланови књижевног одељења:

1. Миша Димитријевић: У спомен и славу **Никанору Грујићу**, члану књижевног одељења;
2. Андрија М. Матић: У спомен и славу **дру Јосифу Панчићу**, члану књижевног одељења;
3. Др. Милан Савић: У спомен и славу **Мити Поповићу**, члану књижевног одељења.

У Новом Саду 5. (17.) јануара 1889.

Председник „Матице Српске“:
Милош Димитријевић, с. р.
кр. саветник.

ПРОГЛАС
СРПСКОГ АКАДЕМ. ДРУШТВА „ЗОРЕ“ У БЕЧУ.

Част нам је овим путем позвати **на прославу двадесетпетогодишњице „Зорине“**, све оне некадање чланове, чланице и пријатеље „Зорине“, којима нису позивнице послате из јединог разлога, што им адресе не знамо. — Прослава ће бити на дан св. Саве ове године. Адреса: „Zora“ Universität, Wien.

Моле се уредништва свих српских листова да ово прештампају.

У Бечу на нову годину 1889.

Одбор.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе

„ЈАВОР“
ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Уређује:
Др. ИЛИЈА ОГЊАНОВИЋ и ЈОВАН ГРЧИЋ.
Власник:
ЗМАЈ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.
БРОЈ 2.

На мајчином гробу. Песма М. П. Шапчанина. — Два бадња дана. Из живота једног лекара. Од Абуказема. (Свршетак.) — *** Песма. Од Алексе Ристова Шантића. — Помућена срећа. Слика из сеоског живота. Написао В. Милан Марин. (Наставак.) — Дарвин и Хекел. (Један лист из науке развића.) Од Доброслава М. Ружића. (Наставак.) — Конопља или кудјеља. Написао Мојо Медић. (Свршетак.) — Листак. Писма дра Јована Хаџића-Светића Глиши Возаровићу. — Књижевност. — Белешке. — Књижевне белешке. — Нове књиге. — Ситнице. — Огласи.

У Н. Саду, 7. јануара 1889.

Лука Јоцић, издавач „Јавора.“

ОГЛАСИ.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 p. Meter — glat und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins).

Schwarze, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. (18. Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabriks-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefen kosten 10 kr. Porto.

ПОЗИВ
НА III. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ ПРВЕ СЕНТОМАШКЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА УЗАЈАМНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

која ће се одржати **16. (28.) јануара о. г. у 8 часова пре подне у дворани задружној.**

ПРЕДМЕТИ САВЕТОВАЊА:

1. Извештај управе о годишњем раду и билансији.
2. Давање опросница управи и надзорном одбору.
3. Предлог управе о употреби чисте хасне.
4. О одређењу плата књиговођи и благајнику.
5. Избор управе и надзорног одбора.
6. Саветовање о отварању новог кола честичара.
7. Избор петорице чланова за оверовљење скупштинског записника.

Сентомаш, 4. (16.) јануара 1889.

1—1 **УПРАВА.**

БЕОГРАДСКОЈ ЗАДРУЗИ
ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

потребан је један чиновник — ликвидатор — који је вичан дуплом књиговодству и конторским пословима.

Плата је 2000 до 2500 динара годишње.

Првенство ће имати они, који су већ радили у каквом новчаном заводу.

Понуде ваља поднети са документима најдаље до 31. јануара о. г. управи ове задруге.

У Београду, 4. јануара 1889. г.

1—3 **Управа.**

ПОМОДНЕ ОПАНКЕ
КАО И ПРОСТЕ ЗА РАДЕНИКЕ (ФИЈУМСКА ИЗРАДА)

израђује по најумеренијој цени у малом и великом (en gros)

НИКОЛА ГОСТОВИЋ, у Панчеву.

1—8

САЛАШ

у површини од 120 кат. јутара орање земље у Шимановци лежећи (бивши некад Ивачковића) издајем под закуп на три или више година. Ближа условија могу се дознати код властника **С. С. Николајевића у Голубинци.** 1—1

12—

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.